

Kragerø kommune

Saksutskrift

Arkivsak-dok. 16/00029-1
Arkivkode. ---
Saksbehandler Inger Lysa

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	26.01.2016	9/16
2 Kommunestyret	04.02.2016	6/16

EIERSTYRINGSPRINSIPPER I KRAGERØ KOMMUNE

Rådmannens innstilling:

1. Kommunestyret vedtar eierstyringsprinsipper, og utøvelse av disse, som beskrevet i foreliggende sak.
2. Rådmannen bes utarbeide forslag til eierstrategier for aktuelle selskap Kragerø kommune er eier av eller medeier i.

Vedlegg:

- Det er ingen vedlegg i saken.

Saken ekspederes til:

- Styrene i de selskapene Kragerø eier av eller medier i.
- Telemark kommunerevisjon IKS.

Bakgrunn for saken:

I foreliggende sak brukes uttrykket «selskap» om både aksjeselskap, interkommunale selskap og kommunale foretak.

Kommunale foretak	Eierandel
Kragerø Havnevesen KF	100 %

Aksjeselskap	Eierandel
Kragerø Energi Holding AS	100 %

Kragerø kunstscole AS	100 %
Delecto AS	100 %
Kragerø Fjordbåtselskap IKS	50 %
Telemarksreiser AS	
Visit Kragerø AS	
Grenland Vestfold Biogass AS	
Langøybrua AS	

IKS	Eierandel
Vekst i Grenland IKS	
Telemark kommunerevisjon IKS	
Agder og Telemark Kontrollutvalgssekretariat	
Gea Norvegica Geopark IKS	
IKA Kongsberg	

Utover ovennevnte selskap er Kragerø kommune på flere områder involvert i interkommunale samarbeid:

Interkommunale samarbeid.	Vertskommune
Arbeidsgiverkontrollen i Grenland (AIG)	Porsgrunn
Miljøretta helsevern i Grenland	Porsgrunn
Tilsynskontoret for byggesaker i Grenland	
Alarmsentralen 110 - Telemark	Skien
Barnevernsvakt	Skien
Grenlandssamarbeidet	Skien
Grenlandskommunenes innkjøpsenhet	Skien
Krisesenteret i Telemark	Skien
Samarbeid med Drangedal omkring landbruk/skogbruk	Drangedal

Kommunen har ambisjoner om å utøve et aktiv eierskap. Så langt har en imidlertid ikke lyktes i å innfri målsettingen om å ha, til enhver tid, oppdaterte eierskaps- meldinger for alle selskapene. Inntil nå har en heller ikke hatt systematisk nedfelte prinsipper for utøvelsen av eierskapet.

Gjennom foreliggende saksframlegg tas det sikte på å belyse hvilke elementer som bør vektlegges ved utøvelse av eierskapet i samtlige hel- eller deleide

kommunale selskap. Kommunestyret inviteres til å ta stilling til eierstyringsprinsippene og utøvelsen av disse.

Referanser i saken

I 2005 utga OECD retningslinjer for statlig eide selskap. Dette ble senere fulgt opp med en praktisk veileder til retningslinjene på utvalgte områder. Hovedhensikten med retningslinjene er:

- Å bidra til at statlig eide selskaper får en mer avklart juridisk status og styringsform som er lik tilsvarende private virksomheter
- Å skille mellom statens roller som politisk myndighet, tilsyns- /kontrollorgan og som eier av selskapet
- Å styrke styrets rolle i statlige selskaper, hvor kompetanse og integritet er sentralt
- Å sikre åpenhet rundt selskapet og respekt for minoritetsaksjonærer

Av Stortingsmelding nr. 13 (2010-2011) fremgår det at den norske staten har utformet egne hovedprinsipper for godt eierskap. Prinsippene er i all hovedsak basert på OECDs retningslinjer. Prinsippene retter seg mot alle statlige selskaper, enten de er heleide eller deleide. Prinsippene gjengis her:

1. Aksjonærer skal likebehandles
2. Det skal være åpenhet knyttet til statens eierskap i selskapene
3. Eierbeslutninger og vedtak skal foregå på generalforsamlingen
4. Staten vil, eventuelt sammen med andre eiere, sette resultatmål for selskapene, styret er ansvarlig for realiseringen av målene
5. Kapitalstrukturen i selskapet skal være tilpasset formålet med eierskapet og selskapets situasjon
6. Styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra det enkelte selskaps egenart
7. Lønns- og incentivordninger bør utformes slik at de fremmer verdiskapningen i selskapene og fremstår som rimelige
8. Styret skal ivareta en uavhengig kontrollfunksjon overfor selskapets ledelse på vegne av eierne
9. Styret bør ha en plan for eget arbeid og arbeide aktivt med egen kompetanseutvikling. Styrets virksomhet skal evalueres
10. Selskapet skal være bevisst sitt samfunnsansvar

I takt med økningen i antall kommunale foretak, interkommunale selskap, aksjeselskaper og samarbeidskonstellasjoner, nedsatte KS i sin tid et eierutvalg - KS Eierforum. Med basis i dette forumet har KS utarbeidet anbefalinger på ovennevnte områder. Anbefalingene gir svært god veiledning for hvordan eierskap skal utøves, og gir etter rådmannens vurdering en god bakgrunn for utarbeidelse av

eierstyringsprinsipper i en kommune <http://www.ks.no/fagomrader/samfunn-og-demokrati/lokaldemokrati-og-folkevalgt/egenkontroll-og-eierskap/anbefalinger-om-eierstyring-selskapsledelse-og-kontroll/>

Saksfremstilling

I arbeidet med å tilrettelegge for god kommunal eierstyring er det naturlig for rådmannen å ta utgangspunkt i anbefalinger fra internasjonale organer og norske, statlige myndigheter, samt fra noen av de kommuner som i de senere år har fått på plass prinsipper i samsvar med overordnede anbefalinger og «beste praksis».

Eierstyringsprinsippene forutsettes å være bærekraftige. Det legges i denne sammenheng blant annet til grunn at prinsippene bør kunne ha gyldighet over tid. Det vil likevel være nødvendig å sikre et system for tilpasning av prinsippene til ny lovgivning, nytt regelverk og nye anbefalinger som måtte komme.

Formålstjenlige eierstyringsprinsipper vil, slik rådmannen ser det, danne en god felles basis for kommunens eierskap. Det faktum at kommunalt eide selskap er av ulik karakter tilsier at eierstyringsprinsippene i ettertid bør suppleres med selskapsspesifikke eierstrategier for noen av selskapene. Også eierstrategiene forutsettes å være av en karakter som gir selskapet retning for en lengre periode. De mer konkrete og kortsiktige styringssignalene forutsettes gitt via årlige kortfattede Eiermeldinger. Samlet sett vil eierstyringsprinsippene, eierstrategiene og de årlige Eiermeldingene representere gode styringsverktøy som det er overkommelig å ajourholde.

Forslag til eierstyringsprinsipper for Kragerø kommune:

Kommunestyret i Kragerø fastsetter følgende eierstyringsprinsipper for kommunalt eide selskap:

- 1. Kragerø kommunes etiske retningslinjer skal ligge til grunn for den virksomhet som utøves i de selskap kommunen har eierinteresser i. Det skal være åpenhet knyttet til Kragerø kommunes eierskap og til selskapets virksomhet.*
- 2. Selskapene skal være seg bevisst sitt samfunnsansvar, og særlig vektlegge arbeid mot misligheter og korrupsjon, effektiv ressursbruk ved anskaffelser, høy standard på arbeid med helse, miljø og sikkerhet, likestilling og mangfold samt samfunnssikkerhet.*
- 3. Kommunens formelle eierorgan er Kommunestyret som har et tilsyns- og kontrollansvar for kommunens eierskap og vedtar eierstrategier for de selskap kommunen har eierinteresser i. I selskaper med delt eierskap utøver kommunestyret sitt ansvar gjennom selskapets representantskap eller generalforsamling og i henhold til vedkommende selskaps vedtekter.*

Kommunen gir som eier klare, langsiktige mål for eierskapet i selskapene gjennom selskapsvise eierstrategier. Målene må vedtas i eierorganene. Selskapenes styre er ansvarlig for å realisere målene.

4. Kommunen skal sette mål for selskapene. Målene kan være av forretningsmessig og/eller samfunnsmessig karakter. Målformuleringene kan også omfatte effektiviseringsmål
5. *Kragerø kommune fremmer sine interesser ovenfor selskapet gjennom generalforsamling, representantskap og eiermøter. Styret skal ivareta en uavhengig kontrollfunksjon ovenfor selskapets ledelse på vegne av eierne.*
6. *Kapitalstrukturen i selskapet skal være tilpasset formålet for eierskapet og selskapets situasjon.*
7. *Det skal tilstrebes å benytte valgkomite som grunnlag for styreutnevnelser i selskapene. Styrets sammensetning skal kjennetegnes av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets behov, egenart og formål. Styrets arbeid skal evalueres jevnlig.*
8. *Styrets godtgjøring skal være på moderat nivå, men fremstå som rimelig ut fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet. Daglig leders lønnsnivå i selskap der kommunen er betydelig eier skal ligge på et konkurransedyktig nivå, men ikke være lønnsledende.*
9. *Eierne i selskapene skal likebehandles.*

Ovenstående prinsipper gjøres gjeldende for alle selskap/foretak eid av Kragerø kommune. Etterlevelse betinger tilsvarende prinsipielle innhold i vedtekter og/eller vedtak i det enkelte selskaps eierorgan. Kragerø kommunes innflytelse på gjennomføring av eierstyringsprinsippene i det enkelte selskap vil derfor avhenge av kommunens eierandel og gjennomslag for vedtak i eierorganet til det enkelte selskap.

I det følgende er de 9 foreslåtte prinsippene for god eierstyring forsøkt operasjonalisert, utdypet og tydeliggjort for praktiske bruk.:

Til prinsipp 1:

Kragerø kommunes etiske retningslinjer skal ligge til grunn for den virksomhet som utøves i de selskap kommunen har eierinteresser i.

Kommunens etiske regler uttrykker etiske normer for ansatte, folkevalgte og styrerepresentanter i kommunale foretak. Kragerø kommune skal ha en bedriftskultur som også innebærer at arbeidstakere skal kunne varsle om kritikkverdige forhold på sin arbeidsplass og kommunen har etablert rutiner for dette. Kragerø kommune forventer at de selskap som kommunen har eierinteresser i, legger kommunens etiske regler og etiske problemstillinger til grunn for sitt arbeid på dette området.

Kragerø kommune forventer at selskaper kommunen har eierandeler i har nulltoleranse for korrupsjon. Strenge krav til åpenhet og offentlighet er et effektivt virkemiddel mot korrupsjon. Kommunen er opptatt av at selskaper kommunen har eierinteresser i, er åpne om dilemmaer knyttet til korrupsjon, interessekonflikter og inhabilitet.

Kommunen som eier kan gjennom vedtekter og vedtektsendringer sikre at selskapene ivaretar disse elementene dersom de har nødvendig flertall eller støtte til vedtektsendring i eierorganet.

Det skal være åpenhet knyttet til Kragerø kommunes eierskap og til selskapets virksomhet. Åpenhet om kommunens eierskap er viktig av demokratiske hensyn. Alle viktige saker som berører endringer i kapital, mål eller har budsjettkonsekvenser for kommunen, legges fortløpende fram for kommunestyret. Kragerø kommunestyre skal hvert år behandle en oversikt som viser kommunens samlede portefølje med nøkkeltall. Kommunens Eiermelding skal være lett tilgjengelig, fortrinnsvis på nett, med løpende ajourførte selskapsvise Eierstrategier.

Til prinsipp 2:

Selskapene skal være bevisst sitt samfunnsansvar og særlig vektlegge arbeid mot misligheter og korrupsjon, effektiv ressursbruk ved anskaffelser, høy standard på arbeid med helse, miljø og sikkerhet, likestilling og mangfold samt samfunnsikkerhet.

Samfunnsansvar handler om å ta sosiale og miljømessige hensyn ut over det som er pålagt ved lov. Det forventes at alle selskaper og foretak der Kragerø kommune er eier tar samfunnsansvar og har utviklet egne holdninger til forhold som etikk, forebygging av korrupsjon, miljø, likestilling og integrering. Bedrifter har en viktig samfunnsrolle og påvirker samfunnsutviklingen og nærmiljøet der de opererer og det er viktig at dette reflekteres både i styring og ledelse.

Kragerø kommune ivaretar sitt samfunnsansvar gjennom etiske retningslinjer, overordnet arbeidsgiverpolitikk, ulike miljøtiltak mm. Kommunale foretak, som er en del av forvaltningen, er forpliktet av disse føringene.

Når det gjelder aksjeselskaper og interkommunale selskaper, er det selskapenes styre som har ansvar for ivaretagelse av samfunnsansvar. Kragerø kommune har som eier forventninger om at styrene i hvert enkelt selskap tar samfunnsansvar og at dette integreres i selskapets virksomhet og strategier. I tillegg til det generelle ansvaret, er det noen forhold som kommunen vektlegger i sin Eierdialog og som det forventes at styrene tar med i sine vurderinger:

Arbeidsgiverpolitikk: Kragerø kommunes arbeidsgiverpolitikk gir føringer for gjennomføringer av konkrete tiltak inne HMS; lønnspolitikk, rekruttering, lederutvikling, inkludering, kompetanseutvikling mm. Kommunen forventer at selskapene har en aktiv og god arbeidsgiverpolitikk som tar opp i seg hovedelementene fra Eierkommunen.

Det anbefales at selskapene søker medlemskap i en arbeidsgiverorganisasjon.

Klima og miljø: Kragerø kommune forventer at selskapene kommunen eier tar ansvar i klima- og miljøpolitikken. Selskapenes arbeid med klima- og miljøspørsmål må skje systematisk og dekke hele verdikjeden i virksomheten. Mål, gjennomføring og evaluering av klima- og miljøarbeidet må være klart angitt i selskapenes strategier. Selskaper og foretak hvor kommunen har eierinteresser er ulike hva gjelder påvirkning på ytre miljø. Dette vil nødvendigvis påvirke hvor omfattende rutiner og systemer de ulike selskapene må utvikle for å sikre at virksomheten tar nødvendige hensyn i klima- og miljøspørsmål.

Til prinsipp 3:

Kommunens formelle eierorgan er kommunestyret. Kommunestyret har et tilsyns- og kontrollansvar for kommunens eierskap, og vedtar eierstrategier for de selskaper kommunen har eierinteresser i. I selskaper med delt eierskap utøver kommunestyret sitt ansvar gjennom selskapets representantskap eller generalforsamling og i henhold til vedkommende selskaps vedtekter.

Hovedmålet med eierskapsforvaltning er å sikre en god utvikling for selskapene, langsiktig og god forutsigbar styring samt sørge for å følge opp vedtatt eierpolitikk og eierstrategier. Løpende eierskapsforvaltning innebærer regelmessige og formalisert kontakt mellom kommunen som eier og selskapene/foretakene gjennom eierorganene. Eierne kan sikre god rapportering på mål og forventninger, gode prosesser ved gjennomføring av valg, strategiendringer m.m. gjennom for eksempel styreinstruks vedtatt av eierorganet. Kommunestyret, formannskap og rådmannen har i den sammenheng viktige, men ulike roller:

Kommunestyret.

- Vedtar kommunens eierpolitikk, herunder eierstrategier for det enkelte selskap, gjennom den helhetlige Eiermeldingen.
- Vedtar egnet selskapsform når ny tjeneste eller andre oppgaver/formål skal legges ut i egne rettssubjekter/foretak.
- Velger valgnevnd ved konstituering av nytt kommunestyre.
- Velger representantskapsmedlemmer til interkommunale selskaper etter innstilling fra kommunens valgnevnd. Representantskapsmedlemmene skal velges blant kommunestyrets medlemmer for hele valgperioden dersom ikke selskapsavtalen anviser noe annet.
- Velger styremedlemmer til kommunale foretak etter innstilling fra kommunens valgnevnd.
- Foretar en total gjennomgang av eierpolitikken hvert fjerde år, senest et år etter konstituering av det nye kommunestyret. I hovedsak skal eierpolitikken ligge fast over tid, men kan justeres ved behov som følge av vesentlige endringer i overordnede rammer for eierstyring, markedsmessige forhold eller annet
- Behandler ajourførte eierstrategier en gang pr år, fortrinnsvis på høsten.

- Vedtar årsbudsjett med økonomiplan, årsregnskap og tertialrapporter for kommunale foretak integrert i kommunens årsbudsjett med økonomiplan, årsregnskap, og tertialrapporter.
- Vedtar rutiner for samhandling med foretakene.
- Føre tilsyn og kontroll for å sikre at kommunen når sine mål gjennom sine eierskap. Kontrollen foregår bl.a. gjennom vedtak av kontrollutvalgets forslag til selskapskontroll for perioden og behandling og oppfølging av disse.

Formannskapet.

- Innstiller til kommunestyret i saker som gjelder kommunens eierskap og som bystyret etter ovennevnte skal behandle.
- Følger opp kommunens eierinteresser i den grad dette er delegert fra kommunestyret.
- Behandler generalforsamlingsdokumenter og representantskapsdokumenter, avholder eiermøter og gir innspill til valg av styremedlemmer etter innstilling fra valgkomite.
- Gir fullmakt til å møte på generalforsamling som representant for Kragerø kommune som eier.

Rådmannen.

- Fremmer forslag til helhetlig eierpolitikk, herunder eierstrategier for det enkelte selskap/foretak, til behandling i formannskap og kommunestyre.
- Fremmer sak for kommunestyret hvert fjerde år, senest et år etter konstituering, der hele kommunens eierpolitikk vurderes og behov for endringer foreslås.
- Fremmer sak for kommunestyret hver høst med oppdaterte eierstrategier, herunder bl.a. nøkkeltall, styresammensetning, utbytte og honorarer.
- Bidrar med praktisk oppfølging av vedtak, koordinering, innkalling til eiermøter m.m.

Spesielt om kommunale foretak.

Kommunale foretak er ikke et eget rettssubjekt og følger derfor kommunens årshjul for budsjettering og rapportering. Styrebehandlet forslag fremmes som en del av rådmannens forslag til handlingsprogram. Kommunestyret fatter etter innstilling fra foretaksstyrene vedtak om foretakenes økonomiske rammebetingelser og investeringsbudsjett. Den faste rapporteringen til eier skjer gjennom tertialrapporter og årsregnskap/årsrapport og disse forelegges bystyret som en integrert del av rådmannens forslag til tertialrapporter og årsmelding for hele kommunens virksomhet. Eventuelle forslag om konkrete endringer i foretakenes økonomiske rammebetingelser må styrebehandles før de fremmes for kommunestyret.

Til prinsipp 4:

Kommunen gir som eier klare, langsiktige mål for eierskapet i selskapene gjennom selskapsvise eierstrategier. Målene må vedtas i eierorganene. Selskapenes styrer er ansvarlige for å realisere målene.

Kragerø kommune legger opp til bruk av selskapsvise eierstrategier som et viktig verktøy i sin eierskapspolitikk. Eierstrategiene legger grunnlag for en aktiv oppfølging av de verdiene som ligger i de ulike selskapene. Strategien skal danne plattform for en god styringsdialog og gi mål og klar retning på hva Kragerø kommune som eier vil med selskapet. Eierstrategi kan beskrive ønskede forhold som aksjonæravtaler, kommunikasjon med selskapet, informasjonsbehov, forventet avkastning, utbytteforventninger, strategisk retning og kjernevirksomhet, mål, tvisteløsninger mellom eierne, mv. Eierstrategier er individuelle og tilpasset det enkelte selskap. De selskapsvise eierstrategiene skal legges fram for kommunestyret hver høst

Kommunen skal sette utbytte- og avkastningsmål for selskapene. For selskaper med mål ut over det rent forretningsmessige, bør slike mål suppleres med andre mål, eksempelvis samfunns mål og effektiviseringsmål.

Innledning. Selskapets primæroppgave er å drive virksomheten i henhold til vedtektene på en effektiv måte. For kommersielle virksomheter gjelder det å sikre en forretningsmessig verdiutvikling i et langsiktig perspektiv. Kragerø kommune har et strategisk og langsiktig perspektiv på sitt eierskap, og det skal være tydelige mål med eierskapet i enkeltbedrifter. Forventning til avkastning, utbytte og resultater skal være en sentral del av dialogen med selskapet. For selskaper der det foreligger andre spesifikke definerte mål enn rent forretningsmessige, og som ikke opererer i et marked, vil avkastningsforventninger, helt eller delvis, kunne erstattes av andre mål som for eksempel effektivitetsmål/kvalitetsmål/samfunns mål eller annet.

Utbytte. Som eier gir Kragerø kommune uttrykk for forventninger til selskapets utbytte. Utbytteforventninger skal reflektere hva Kragerø kommune som eier mener er en riktig balanse mellom utbytte og tilbakeholdt overskudd. Et sentralt hensyn ved fastsetting av forventet utbytte er at selskapet bør ha en egenkapital som er tilpasset virksomhetens mål, strategi og risikoprofil. Utbytteforventningene innarbeides som en del av kommunens eierstrategi for det enkelte selskap/foretak og kommuniseres til selskapets via eierorganet.

Avkastningsmål. Verdien av Kragerø kommunes eierskap er betydelig. Kragerø kommune har investert i og overført store verdier til selskap og foretak som kommunen har ulike forventninger til som for eksempel: effektivisering av kommunens tjenesteproduksjon, trygging av kommunens økonomi eller avkastning på investeringer. For de selskapene som i stor grad har forretningsmessige mål, er avkastning et sentralt element for eier. Kragerø kommune ønsker en positiv verdiutvikling for sine investeringer og et viktig mål for eierskapet i selskapene er å oppnå forventet avkastning på investert kapital. Med avkastningsmål menes den avkastning eier forventer/ønsker å få på sine investeringer over tid sett i forhold til investeringens risiko. Vurderinger av selskapets egenkapital og finansielle stilling, med tanke på mulig uttak, vil derfor bli politisk behandlet i forbindelse med årsregnskap og årsrapporter, jfr. prinsipp 3 nedenfor.

Resultatmål. For selskaper der det foreligger andre spesifikt definerte mål, og som ikke opererer i et marked, vil avkastningsforventninger, helt eller delvis, kunne erstattes med andre mål som for eksempel effektivitetsmål/kvalitetsmål eller annet. Ulike selskapsformer/foretak og samarbeidsmodeller er valgt for å realisere ulike formål. I noen tilfelle er ivaretagelse av særskilte samfunnsoppgaver en viktigere målsetting enn rene resultatkrav. Kommunen sikrer god eierstyring gjennom å tydeliggjøre mål og resultatkrav i det eierstrategiske arbeidet. Slike mål forankres i eierstrategiene for de enkelte selskapene, foretakene og samarbeidene som igjen innebærer at kommunen må ha tydelige og tilpassede eierstrategier for sine eierposisjoner.

Til prinsipp 5:

Kragerø kommune fremmer sine interesser ovenfor selskapet gjennom generalforsamling, representantskap og eiermøter. Styret skal ivareta en uavhengig kontrollfunksjon ovenfor selskapets ledelse på vegne av eier.

Det er etablert rutiner for løpende eieroppfølging slik at bystyrets syn blir videreformidlet til kommunens representanter i generalforsamling og representantskap. I kommunale foretak styrer kommunestyret direkte. Kommunestyret har ingen formell instruksjonsmyndighet over styremedlemmer, men det er naturlig og hensiktsmessig at selskapenes styre gjøres kjent med eiernes forventninger.

Til prinsipp 6:

Kapitalstrukturen i selskapet skal være tilpasset formålet med eierskapet og selskapets situasjon.

Som en del av saksframlegget når generalforsamlingsdokumentene eller representantskapsdokumentene med årsregnskap og årsberetning skal politisk behandles, skal rådmannen foreta en egen vurdering av selskapets egenkapital og finansielle stilling med tanke på et mulig uttak.

Utgangspunktet for vurderingen er om kapitalstrukturen i selskapet er tilpasset formål, investeringsstrategi og risikoprofil i selskapet på det aktuelle tidspunkt.

Til prinsipp 7:

Det skal tilstrebes å benytte valgkomite som grunnlag for styreutnevnelser i selskapene. Styrets sammensetning skal kjennetegnes av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets behov, egenart og formål. Styrets arbeid skal evalueres jevnlig.

Styrets rolle og ansvar: Styret skal føre kontroll og formulere strategier, fatte vedtak og legitimere og representere virksomheten utad og tegne selskapet. En viktig oppgave for eierorganene er derfor oppnevning av styre. Riktig sammensetning av styrene er viktig både for selskapene og eierne.

Styret har ansvar for forvaltning av selskapet i tråd med vedtektene og eiers interesser uttrykt gjennom vedtak i eierorganene. Styret er ansvarlig for organisering av virksomheten, ansetter normalt daglig leder og fører tilsyn med daglig ledelse og

selskapets virksomhet for øvrig. Styret har ansvar for å følge opp eiers forventninger til selskapet. I den sammenheng legger eier til grunn gjennom vedtekter at styret redegjør for eventuelle avvik. Valg av kompetente styrer er avgjørende for best mulig forvaltning av selskapsverdiene og bør håndteres på en profesjonell måte fra eiernes side.

Styret skal ivareta den strategiske ledelsen av selskapet innenfor de rammer som er gitt av eier gjennom vedtektene. Styret skal være en viktig diskusjonspartner og støttespiller til ledelsen i større saker.

Kragerø kommunestyre har forventninger til at styret:

- Fastsetter styreinstruks og instruks for daglig leder med særlig vekt på en klar ansvars- og oppgavefordeling mellom styre og daglig eier.
- Foretar en egevaluering hvert år.
- Vurderer behovet for ekstern styreopplæring. Nye styremedlemmer skal gis opplæring om ansvar, oppgaver og rollefordeling.
- Gjennomfører egne styreseminarer om roller, ansvar og oppgaver.
- Fastsetter en årlig plan, herunder møteplan, for sitt arbeid med vekt på mål, strategi og gjennomføring.
- Gir en samlet redegjørelse for selskapets styring og ledelse i en årsrapport.
- Påser at egne styremedlemmer registrerer styrevervene på «www.styrevervregisteret.no».
- Sørger for å oversende generalforsamlingsdokumenter eller representantskapsdokumenter til kommunene minst seks uker før generalforsamlingen/representantskapsmøte, dersom disse skal politisk behandles.

Valg av styre: Styret skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets egenart og formål. Under er det listet opp hvilken erfaring og kompetanse styret som kollegium skal ha. Slik kunnskap må ofte opparbeides gjennom styrearbeid. Det er derfor ønskelig med kontinuitet i velfungerende styrer som sikrer at opparbeidet kompetanse ikke forsvinner.

Styret skal som kollegium ha erfaring og kompetanse innenfor følgende områder:
1. Kunnskap om selskapets virksomhet, herunder formål, forretningsområder, lovgiving/forskrifter, strategi, avtaler mv.
2. Bransjekunnskap, herunder kunnskap om trender og utviklingstrekk innenfor bransjen samt kunnskap om konkurrerende virksomheter.
3. Spesialkompetanse og erfaring innenfor områder som juss, økonomi/finans/regnskap, risikostyring, markedsføring, HMS, tekniske fag mv.
4. Ledelserfaring og kompetanse knyttet til organisasjonsmessige endringsprosesser.
5. Kompetanse og erfaring knyttet til offentlig forvaltning.
6. Kompetanse og erfaring knyttet til styrearbeid.

Selskapenes vedtekter avgjør valgperiodene for styremedlemmer. Normalt er det ønskelig fra kommunens side at styremedlemmene velges for en toårsperiode i samsvar

med aksjelovens hovedregel. Unntak fra dette kan gjøres dersom selskapenes vedtekter tilsier dette.

I interkommunale selskap utgjør som hovedregel representantskapet valgkomiteen. I aksjeselskap velges valgkomiteen av generalforsamlingen.

Det skal være minimum 40 % kjønnsbalanse i IKSenes styrer. Varamedlemmer til styret velges numerisk og ikke personlig for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret.

Styremedlemmer i morselskapet bør ikke sitte i styret i datterselskap.

Kragerø kommunes representanter i eierorganene skal arbeide for at styret får en sammensetning i henhold til ovenstående. Valgkomiteens begrunnede innstilling skal baseres på Eiermeldingens premisser for valg av styremedlemmer og selskapets behov. Eierstyringen skal skje gjennom de operative eierorganene (kommunestyre for KFer, generalforsamling for ASer og representantskap for IKSer). For å unngå rolleblanding og habilitetskonflikter skal derfor ordfører og rådmann ikke sitte i selskapsstyret. Aktive folkevalgte kan velges som styremedlemmer, men også her må faren for rolleblanding og habilitetskonflikter, påaktes. I henhold til Forvaltningslovens § 6, første ledd bokstave, er en folkevalgt automatisk inhabil til å treffe en avgjørelse i en forvaltningssak når han eller hun er styremedlem eller har enkelte andre sentrale verv eller stillinger i et selskap, samvirkeforetak, forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken. Av den grunn vil det kunne oppstå hyppige habilitetskonflikter i den politiske saksbehandlingen dersom sentrale folkevalgte har styreverv i selskap som ofte har saker av interesse for selskapet til behandling i politiske råd og utvalg.

Til prinsipp 8:

Styrets godtgjøring skal være på moderat nivå, men bidra til å fremme verdiskapningen i selskapene og fremstå som rimelig ut fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet. Daglig leders lønnsnivå i selskap der kommunen er betydelig eier skal ligge på et konkurransedyktig nivå, men ikke være lønnsledende.

Godtgjørelse til styret bør utformes slik at den fremmer verdiskapningen i selskapene og fremstår som rimelig ut fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet.

Styrets godtgjøring bør ligge på et moderat nivå og se hen til den alminnelige lønns- og prisutvikling i samfunnet når den er oppe til justering.

I aksjeselskapene og i de interkommunale selskapene er det hhv. generalforsamling og representantskap som årlig tar stilling til godtgjørelsens størrelse. Styregodtgjørelse for kommunale foretak fastsettes av bystyret.

Til prinsipp 9:

Eierne i selskapene skal likebehandles..

Delt eierskap gir spesielle utfordringer knyttet til samordning av de ulike eierinteresser.

Det førende prinsipp er at eierne skal likebehandles. I selskap med forskjellige

aksjeklasser, skal rettighetene fremgå av vedtektene. For selskap med flere eiere, er

omforente eierstrategier et viktig virkemiddel til å håndtere ulike synspunkter. Dette

kan sikres gjennom aksjonæravtaler. Koordinering kan også foretas gjennom ordinære

møter og eiermøter, men eierne har gjennom disse møtene ingen formell påvirkning på selskapet. Eierstrategiene gir omforente holdninger til retning og utvikling av selskapene. De er også verdifulle verktøy for å regulere eventuelle uenigheter. Gjennom eierstrategier kan det avtales formelle føringer og tvisteløsninger som senere vedtas av eierorganet. Det kan etableres fora på administrativt nivå hvor de ulike eiernes interesser drøftes og avklares for å unngå forskjellige styringssignaler til selskapet

Formannskapet 2015-2019 har behandlet saken i møte 26.01.2016 sak 9/16

Møtebehandling

Votering

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunestyret vedtar eierstyringsprinsipper, og utøvelse av disse, som beskrevet i foreliggende sak.
2. Rådmannen bes utarbeide forslag til eierstrategier for aktuelle selskap Kragerø kommune er eier av eller medeier i.

Kommunestyret har behandlet saken i møte 04.02.2016 sak 6/16

Møtebehandling

Forslag fra Per Kristian Nilsen (Ap):

Tillegg til Rådmannens pkt. 1:

Kommunestyrets vedtak om «sosial dumping» av 12.3.15 innarbeides i eierstyringsprinsippene.

Det legges til følgende setning i "eierstyringsprinsippene 2":

"Kragerø kommunes arbeidsgiverpolitikk skal så langt det er mulig gjennomføres i selskaper der kommunen har betydelig eierandel. Det anbefales at selskaper søker medlemskap i en arbeidsgiverorganisasjon."

Forslag fra Trine J. Dahll (V):

Forslag 1 – Anmodning til rådmannen:

Saken ekspederes også til selskapenes revisor som innehar den kompetansen som skal til for å uttale seg for aksjeselskapers del, da vil en sikre at eierstyringsprinsippene også er i tråd med AL.

Forslag 2:

I forbindelse med denne utredningen bør også kommunen i forkant gjøre en gjennomgang av selskapene med tanke på om de har en hensiktsmessig selskapsform.

Votering

Per K. Nilsens forslag enstemmig vedtatt

Rådmannens forslag pkt 1 enstemmig vedtatt

Rådmannens forslag pkt 2 enstemmig vedtatt

Dahlls forslag 1 enstemmig vedtatt

Dahlls forslag 2, nytt pkt 3 enstemmig vedtatt

Vedtak

1. Kommunestyret vedtar eierstyringsprinsipper, og utøvelse av disse, som beskrevet i foreliggende sak.

Kommunestyrets vedtak om «sosial dumping» av 12.3.15 innarbeides i eierstyringsprinsippene.

Det legges til følgende setning i "eierstyringsprinsippene 2":

"Kragerø kommunes arbeidsgiverpolitikk skal så langt det er mulig gjennomføres i selskaper der kommunen har betydelig eierandel. Det anbefales at selskaper søker medlemskap i en arbeidsgiverorganisasjon."

2. Rådmannen bes utarbeide forslag til eierstrategier for aktuelle selskap Kragerø kommune er eier av eller medeier i.
3. I forbindelse med denne utredningen bør også kommunen i forkant gjøre en gjennomgang av selskapene med tanke på om de har en hensiktsmessig selskapsform.

I tillegg til de partene som står oppført i saken at skal få melding om vedtak, anmodes rådmannen om at saken også ekspederes til selskapenes revisor som innehar den kompetansen som skal til for å uttale seg for aksjeselskapers del. Da vil en sikre at eierstyringsprinsippene også er i tråd med AL.

RETT UTSKRIFT

DATO 8.februar.2016